

Nr 374

Av herr **Håstad m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning
angående en löneplansrevision m. m. för tjänstemän i
statens tjänst m. fl.

I proposition nr 1, bil. 2, hemställer Kungl. Maj:t under åberopande av med statstjänstemännens huvudorganisationer träffad överenskommelse, att riksdagen måtte dels godkänna de framlagda grunderna för en löneplansrevision m. m. för tjänstemän i statens tjänst m. fl., dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av löneplansrevisionen betingade ändringar i utfärdade avlönings- och pensionsförfattningar samt att utfärda de övergångsbestämmelser, som må finnas erforderliga för löneplansrevisionens genomförande.

Det löneplansförslag, som blivit resultatet av överenskommelsen, innebär utan tvivel väsentliga förbättringar i flera avseenden. Att de nya löneplanerna är systematiskt uppbyggda samt att lönegrads- och löneklassavstånden normaliserats och samtidigt avvägts så att en lönegrads- eller löneklassuppflyttning medför en mera märkbar inkomstökning måste sålunda betraktas som en betydande vinst. Minskningen av antalet lönegrader torde, som departementschefen framhållit, i viss utsträckning underlätta lönegradsplaceringen av tjänster och skapa ökad stabilitet i tjänsteförteckningen. Därtill har åstadkommit vissa lönetekniska förenklingar. Statstjänstemännens huvudorganisationer synes ha tillmätt dessa förbättringar avgörande värde.

De procentuella lönehöjningarna är enligt den träffade överenskommelsen störst i botten och i toppen av löneskalan. De procental för lönehöjningarna som anges i det följande utgör medeltal, som vägts med hänsyn tagen till faktiska antalet befattningshavare i olika löneklasser och ortsgrupper (hänsyn har dock ej tagits till överenskomna tjänsteförtekningsrevisioner) och omfattar allmänna civilförvaltningen, försvarsväsendet och affärsverken men ej den statsunderstödda verksamheten. För lönegraderna 4—9 i gamla löneplan 1 utgör lönehöjningen genomsnittligt 7 %, för lönegraderna 10—13 8 % och för lönegraderna 14—18 likaledes 8 %. Genomsnittligt utgör lönehöjningen i lönegraderna 4—18 7,8 % med de högsta procentuella talen i 6:e, 13:e och 17:e lönegraderna med respektive 10,6, 10,3 och 10,4 %. I lönegraderna 27—34 utgör höjningen 6,5 % och i lönegrad 37 samt 1—25 på löneplan 2 8,7 %. Genomsnittligt uppgår höjningen i nyssnämnda lönegrader till 6,8 % med största höjningen i lönegrad 37, 11 %, och i lönegrad 1—12 på löneplan 2, 10,3 %. I lönegraderna 18—25, motsvarande lönegraderna 13—19 i nya löneplan A, stannar höjningen vid genomsnittligt något under 5 %, för enskilda befattningshavare varierande mellan 1,1 och 6,9 %.

Det kan icke nu komma i fråga att föreslå detaljändringar i en efter frivilliga förhandlingar nådd överenskommelse. För att uppnå vad parterna uppenbarligen betraktat som väsentligt har det av allt att döma icke kunnat undvikas att, inom den uppställda kostnadsramen, vissa grupper av befattningshavare erhållit en väsentligt mindre lönehöjning än andra. Genom att i en enda förhandlingsomgång ta upp lönefrågorna för hela det statliga området har många viktiga frågor emellertid blivit olösta, och nya problem har uppstått. I proposition nr 1, bil. 2, sid. 2, säges att vad angår s. k. B-frågor, dvs. omprövning av normerna för lönegradsplaceringen, har överläggningar ägt rum med personalorganisationerna redan i samband med förhandlingarna om löneplansrevisionen. Därvid har överenskommelse träffats om ändrad lönegradsplacering för vissa tjänster och grupper av tjänster. I fortsättningen heter det:

Förhandlingsöverenskommelsen innebär emellertid vidare att lönegradsplaceringen för vissa ytterligare grupper skall, efter kompletterande undersökningar, upptagas till behandling inom sådan tid, att resultatet kan redovisas för årets riksdag under dess vårsession.

Det framgår icke härav eller av den som bilaga D till propositionen fogade överenskommelsen vilka grupper som härvid åsyftas. Det framgår emellertid av pressreferat och uppvaktningar från tjänstemannaorganisationer och enskilda befattningshavare att löneplansrevisionen i den nu föreslagna utformningen framkallat en ganska utbredd oro. Särskilt torde detta gälla sådana befattningshavare i lönegraderna 11 och 18—25, vilka icke varit föremål för ändring vid den nu företagna tjänsteförteckningsrevisionen. Vi finner det synnerligen angeläget framhålla att vid de sålunda förutskickade förhandlingarna eller vid nästkommande förhandlingar då fråga uppkommer om lönegradsuppflyttningar hänsyn tas till de ojämnheter som löneplansrevisionen medfört.

Under åberopande av vad vi här anfört hemställer vi,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, bil. 2, måtte besluta uttala att Kungl. Maj:t vid kommande förhandlingar med statstjänstemännens organisationer om lönegradsuppflyttningar måtte beakta att många befattningshavare, företrädesvis i lönegraderna 11 och 18—25, genom löneplansrevisionen 1957 icke blivit delaktiga av den förbättring som den konstaterade eftersläpningen motiverar.

Stockholm den 26 januari 1957

Elis Håstad

Karin Wetterström

Bengt Bengtsson

Hans Nyhage

Dag Edlund

Eva Karlsson